Nr. 275 (1649). Cena 40.000 mk. Włocławek, piątek dnia 14 grudnia 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata
na miejscu mk. 900.000, na prowincji i z odnoszeniem do domu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia
za wiersz nonparelowy pierwsza strona 20000 m., druga i trzecia 16000 mk. czwarta 12000 mk. Ogł. drobne 8000 mk. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. najmniejsze ogł. 80000 m. Dla zagranicy ceny o 100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL i ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 13. XII.

Funt angielski	17.720.000
Dolar	3.935.000
Frank szwajcarski	673.000
Frank francuski	216.000
Korona czeska	1.165.50
Korony austrjackie (100)	56.50

WALNE ZGROMADZENIE

niżej podpisanej spółdzielni odbędzie się we wtorek dnia 18 grudnia 1923 r. o godzinie 1-ej po południu w lokalu »Rolnika« w Osięcinach.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego
2. Sprawozdanie działalności za 1922/23 r.
3. Uzupełnienie par. 10 ust. 2, 45 ust. 2 i 47.
4. Podział zysku.
5. Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek.
6. Wybór 5 członków Rady Nadzorczej
7. Wolne wnioski.

Z poważaniem
Prezes Rady Nadzorczej
ROLNIKA
Towarzystwa Zakupu i Sprzedaży
z ogr. odpow.
w Osięcinach
K. DĄBROWSKI

Póty naród wolny, dopóki cnotą, a nie złotem świeci. *Juljan z Poradowa.*

Wybory w Anglji.

6 grudnia odbyły się wybory do parlamentu angielskiego. Lada godzina będzie wiadomy dokładnie charakter i barwa polityczna nowego rządu angielskiego.

Wybory w Anglji mają wielką doniosłość dla Europy. Widać to z tego choćby, że na zarządzenie ich wpłynęły również sprawy europejskie, między innemi stosunek Anglji do Francji i Niemiec.

W społeczeństwie angielskim — nie można tego ukrywać — duże rozmiary przybrał prąd przeciwny polityce francuskiej względem Niemiec. Sam premjer Baldwin, który stoi na czele partji konserwatywnej, najprzyjaźniej ze wszystkich stronnictw angielskich usposobionej dla Francji, wyrażał w ciągu ostatnich miesięcy wątpliwości, czy możliwe jest dalsze współdziałanie angielsko-francuskie w kwestji niemieckiej.

Inne kierunki polityczne w Anglji całkiem wyraźnie wypowiadają się za zerwaniem Ententy, za odwróceniem się plecami do dawnych sojuszników, za zbliżeniem się do Niemiec i Rosji, za utworzeniem nowej Ententy, która otoczyłaby pierścieniem Francję, albowiem wykluczałaby Włochy i Hiszpanję, których interesy na morzu Śródziemnym harmonizują z angielskimi.

Jeżeli dodamy, że w razie niepowodzenia wyborczego konserwatystów, przyszliby w Anglji do władzy liberali, a z nimi przedewszystkim Lloyd George, świetny polityk, zdumiewający ignorant, znany w Polsce ze swych szkodliwych dla naszych postulatów i praw posunięć i wystąpień na terenie międzynarodowym, jasnem się stanie, że rezultat wyborów w Anglji, państwie tak potężnie oddziaływającym na sytuację wszechświata, nie może być obojętny i dla opinji publicznej w Polsce.

Myliłby się jednak ten, który sądziłby, że niespodziewane wybory do parlamentu angielskiego wywołane zostały przedewszystkiem kłopotami rządu w polityce zagranicznej. Premjer Baldwin, który posiadał tak znaczną większość w parlamencie, iż mógłby najspokojniej rządzić państwem conajmniej trzy lata, zarządził wybory nie dlatego głównie, aby usłyszeć głos decydujący kraju w sprawach, związanych z kontynentem europejskim.

Zasadniczym powodem nowych wyborów w Anglji jest — bezrobocie. Trudno uwierzyć, ale faktem jest, że rząd angielski wydał w ostatnich czterech latach wprost z kasy państwa na zapomogi dla bezrobotnych tyle, ile Francja na odbudowę swoich zniszczonych przez działania wojenne prowincji. Jeżeli podczas czterech lat liczba bezrobotnych nie zmniejszyła się, jeżeli dosięga ona 2 miljonów ludzi, których państwo musi i tak utrzymywać, oczywistą staje się potrzeba środków radykalnych.

Rząd i opinja angielska odd..wna są przekonane, że takim decydującym lekarstwem jest stabilizacja i odbudowa ekonomiczna Europy.

Anglja nie jest krajem, który wystarcza sam sobie. Zależy ona od swego handlu zagranicznego, który jest dla niej kwestją życia i śmierci. Stara to i uznana powszechnie maksyma: polityka brytyjska — to brytyjski handel. Sytuacja zaś dla handlu angielskiego jest taka, że rynki europejskie są dla produktów angielskich przeważnie niedostępne z powodu kryzysu finansowego, jaki Europa cała, a przedewszystkiem środkowa i wschodnia przechodzi, i, że produkcja niemiecka, jako państwa o walucie zdeprecjonowanej, a więc taniej, zagraża samej Anglji, gdzie znajduje łatwy zbyt.

W tych warunkach rząd angielski powziął decyzję zbudowania wokoło Anglji muru taryfowego, zaprowadzenia polityki protekcyjnej, ochrony dla produkcji krajowej. Ponieważ stronnictwo konserwatywne zawsze było zwolennikiem protekcjonizmu w polityce handlowej, leader zaś jego, zmarły niedawno Bonar Lawa, złożył rok temu przyrzeczenie, że rząd nie ucieknie się do tak radykalnego i przykrego dla spożywców angielskich środka, przeto następca Bonar Law na fotelu premjerowskim, Baldwin czuł się w obowiązku rozwiązać parlament, który to przyrzeczenie otrzymał, i rozpisać nowe wybory.

Widać z tego, że zarówno polityczne, jak i ekonomiczne tło wyborów, dokonanych w Anglji, posiada wybitne znaczenie dla Europy i zwycięstwo jednego lub drugiego kierunku angielskiego wywrze niewątpliwie poważny wpływ na ukształtowanie się stosunków na kontynencie.

Dla nas jednak wynik wyborów angielskich, jeszcze dotąd nieznany, przesądzi przedewszystkiem o stosunku Anglji do kwestji niemieckiej, będącej zwornikiem sklepienia Europy.

S. Olszewski.

Miej serce i patrzaj w serce.

Moje siły nie są moje i nie są wasze, jeno są nasze. A siły nasze zrosły się w naszą rzecz wiekuistą, rzecz pospolitą.

„Powieść o Udałym Walgierzu".

Ciężkie warunki ekonomiczne stwarzają straszną nędzę, która szarpie bezlitośnie szerokie warstwy ubogiej ludności. Wśród szarej doli dnia powszedniego rozgrywają się dramaty, których przedmiotem jest kawałek chleba.

I rzecz szczególna!

Obok najstraszniejszej nędzy, jakiż złośliwy fakt, że są tacy, którzy omal nie umierają na... dypresję żołądka.

Nad tym nie wolno przejść do porządku dziennego.

Spójrzcie na tych wynędzniałych, bladych, odzianych w łachmany ludzi. Czyż w tajnikach serc nie powstaje żadne echo rozszlochanego wołania o pomoc?

Tu trzeba zaradzić, bo jak powiedział Prus:

jeżeli nie chcemy, aby nas zaskoczyły nieprzyjemne wypadki, badajmy potrzeby społeczne. Wówczas zamiast niepokoić się zagadkową przyszłością, będziemy mieli wszelkie prawo oczekiwać bezpiecznego i szczęśliwego jutra.

A potrzeba trochę zrozumienia rzeczy... małe usunięcie na bok osobistych konjunktur... a niejedna skrząca w oku łza nie stanie się powodem wielu tragicznych nieporozumień i zmarnowanych wiar.

Apelujemy do społeczeństwa, do jego sumienia i ambicji, bo ono musi dać dowód zrozumienia chwili przez skonkretyzowanie słów tej »marnej polowy arcydzieł świata«.

Musimy więc dostosować nasze wskazania etyczno - społeczne do postulatów praktycznych, przez co, powtarzam, damy dowód zrozumienia chwili.

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia, niechaj więc będą one świętami dla wszystkich, niech głód i chłód ustąpią przed wprowadzonym w czyn altruizmem, tym koniecznym atrybutem pojęcia patrjotyzmu.

— — — — — — — — —

A dzień nastanie!...

Mieczysław Sławiński.

Obowiązek obywatelski.

Żołnierz polski bohaterstwem, krwią serdeczną i kalectwem odbudował niepodległą ojczyznę, bagnetem wytyczył granice kraju i śmiercią walecznych pieczętował dokument Zmartwychwstania!

Jakkolwiek dawno już umilkły działa na polach walki, ustały udręki wojenne, ale za to wyciągają rękę po pracę ci, których po okropnie ciężkich cierpieniach społeczeństwo szczęśliwsze prawie zupełnie zapomniało.

MYŚLI.

Wybrał J. K.

Nie ten naród zajmie w najbliższej przyszłości poczesniejsze na świecie stanowisko, co dzisiaj ma więcej wojska i złota, ale ten, który będzie miał mniej ubogich, głodnych i młodzieży opuszczonej.

Ks. Bronisław Markiewicz.

Inwalidzi wojenni! Ci, którzy klejnot najdroższy oddali Ojczyźnie, nie mając pracy odpowiedniej do kalectwa, cierpią nędzę. Zgryzota i gorycz niewdzięczności, to krwawa spuścizna, którą pozostawiła im wojna w udziale. Ślepi, bezwładni, bez rąk i nóg, z połamanemi kośćmi, z ranami jątrzącemi się, złamani na ciele i duchu, próżno wyczekują pracy, dającej im choć kawałek suchego chleba.

Potrzaskani, porąbani, zeszpeceni za wolność Ojczyzny, za naszą niepodległość czekają pomocy.

Niech nam przed oczyma stanie najazd bolszewicki; te ciężkie i krwawe dni!—jak drzeliśmy o własny próg! Pamiętamy — tam lała się krew, tam gasło życie młode, tam początek nędzy i męki inwalidów, wdów i sierot wojennych.

W mieście naszem powstał Komitet, mający na celu przyjście z pomocą tym nieszczęśliwym, ofiarnym synom ojczyzny, przez urządzenie zbiórki na rzecz inwalidów wojennych. Fundusze osiągnięte drogą kwesty, która odbędzie się w całem województwie warszawskim, przeznaczone będą na zakupienie 300 hektarów ziemi na Pomorzu, gdzie będzie można urządzić warsztaty pracy dla inwalidów.

Mamy nadzieję, iż miejscowe społeczeństwo, które tyle razy dało wyraz swego patrjotyzmu, i tym razem spłaci dług wdzięczności dla tych, którzy wszystko dla Najjaśniejszej Rzeczypospolitej poświęcili.

Co czeka Bagińskiego i Wieczorkiewicza.

Powszechne zaciekawienie budzą dalsze losy Bagińskiego i Wieczorkiewicza, skazanych na śmierć. Wyrok ten jednak nie jest prawomocny, gdyż:

1-o każdy wyrok śmierci musi być podpisany przez Prezydenta Rzplitej, który może go zatwierdzić lub ułaskawić i wyznaczyć im inną karę,

2-o obrońcy zasądzonych wnieśli zażalenie nieważności i odwołanie co do wymiaru kary — skutkiem czego sprawa idzie do rozpatrzenia Najwyższego Sądu Wojskowego.

Ta druga ewentualność wchodzi tu przedewszystkiem w grę i znów jest kilka możliwości pod tym względem:

a) Sąd Najwyższy odrzuca jedno i drugie i przedstawia Prezydentowi Rzplitej do rozstrzygnięcia jak wyżej;

b) Sąd Najwyższy odrzuca zażalenie nieważności, a uwzględniając odwołanie co do wymiaru kary, zmienia ją na więzienie czasowe.

c) Sąd Najwyższy wyrok znosi i i sprawę przekazuje do ponownego przeprowadzenia przed innym trybunałem w tym samym jednak Wojskowym Sądzie okręgowym.

Decyzje powyższe zapadają albo na tzw. posiedzeniu dyspozycyjnem Sądu Najwyższego, albo też rozprawie głównej, do której dopuszczeni są także obrońcy.

Prezydentowi Rzplitej sprawę referować będzie Szef. Dep. IX Sprawiedliwości gen. Pick.

Co dzień niesie?

GRUDZIEŃ 14 PIĄTEK	
	Dziś: Sirydjona b.
	Słow.: Stawiniora.
	Jutro: Ireneusza m.
	Wschód słońca o g. 7.30
	Zachód o g. 15.38
	Wsch. księżyca o g. 11.49
	Zachód o g. 23.12.

Z Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. W dniu 15 grudnia r. b. w sobotę o godz. 6 wieczorem w lokalu Towarzystwa przy ul. Kaliskiej № 1 prezes oddziału Kujawskiego P. T. Kr. p. A. Byszewski wygłosi odczyt p. t. „Powstanie Listopadowe" ilustrowany licznemi przezroczami. Bilety w cenie 80.000 mk. (krzesła) i 30.000 (miejsca stojące) nabywać można przy wejściu na salę, lub zawczasu w sklepie „B. Kowalewski" przy ul. 3-go maja. Dochód z odczytu przenacza się na cele kulturalno-oświatowe garnizonu Włocławskiego.

Koncert Koła Muzycznego. Koło muzyczne przy gimnazjum Ziemi Kujawskiej niniejszym zawiadamia, iż dnia 18-go b. m. we wtorek, urządza w sali gimnazjum koncert.

Na program złożą się: Orkiestra 14 p. p. pod dyr. p. Witmana, śpiew solo p. Rogalski z akomp. p. Bojakowskiego, kwintet fortepianowy pp. Brzozowski, Kruszka, Mielka, Sobieraj, i Zagórski, oraz deklamacja zbiorowa, oraz i orkiestra symfoniczna uczn. G. Z. K. Początek o godz. 7.30.

Z gimnazjum im. Długosza. Gimnazjum im. Długosza we Włocławku zaprowadziło nowe umundurowanie swych uczniów: kepi francuskie ciemno-granatowego koloru, obcisłą kurtkę i długie spodnie również ciemno-granatowego koloru z niebieskiemi wypustkami. Do zabaw i gier używane będą spodnie krótkie. Nowe umundurowanie szkoła wprowadza nie odrazu, ale stopniowo, licząc się z ciężkiemi warunkami materjalnemi rodziców.

Zebranie „Sodalicji", które miało się odbyć w piątek dnia 14 b. m., z powodu sesji w gimn. Długosza zostało odwołane. O terminie następnego zebrania moderator »Sodalicji» ogłosi w »Słowie Kujawskiem».

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Włocławku zawiadamia, że od dnia 10 grudnia b. r. obowiązują dalsze grupy zarobkowe do 40-tej włącznie z najwyższą granicą zarobkową do 60.000.000, mkp. miesięcznie. Te same stawki obowiązują na powiat Nieszawski.

Komisarz Rządowy
wz. (—) L. Winogrodzki, Dyrektor.

Przeniesienie. Zawiadowca miejscowej stacji kolejowej, p. Gniazdowski, przeniesiony zostaje na stanowisko zawiadowcy do Mińska Mazowieckiego.

Cena chleba. Z dniem dzisiejszym cena chleba wynosi 144,500 mk. za kilo!

Dopłata do podatku. Magistrat m. Włocławka rozesłał wezwania płatnicze do uiszczenia dopłaty do podatku szkolnego za 4 kwartał. Przeciw powyższemu rekurs nie przysługuje.

Podatek gruntowy na cel rozbudowny miasta. Magistrat rozesłał wezwania płatnicze do właścicieli gruntów wokół miasta, do wpłacenia podatku gruntowego. Opodatkowanym przysługuje rekurs do województwa, co jednakże nie wstrzymuje uiszczenie podatku. Za uchybienie terminu płatności Kasa miejsca będzie doliczać 5 proc.

Akcyza. Z dniem 10 grudnia zostały podniesione opłaty akcyzowe: od kg. nafty 53.000 mk. akcyzy, od kg. esencji 125.000 mk., od paczki zapałek 150.000 mk.

Eksploatację słupów miejskich od dnia 15 grudnia obejmuje A. Bortniański. (żyd).

Ferje świąteczne w wojsku. W związku z nadchodzącymi świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem M. spr. wojsk. zarządziło dwuokresowe urlopy dla oficerów i szeregowych. Pierwszy okres urlopowy rozpoczyna się 22 b. m. i trwa do 27 grudnia wyłącznie; zaś drugi od 29 grudnia do 3 stycznia włącznie. W dni te urlopowe wliczone zostały również i dni jazdy. Niezależnie od urlopu w dniach 24, 25 i 26 grudnia oraz w dn. 1 stycznia urzędowania niema. Według rozkazu ministra ilość urlopowanych nie może przekraczać 50 proc. oficerów i 10 proc. szeregowych. Bilety kredytowane przysługują wojskowym w ramach przepisowych (s).

Wyrok. W dniu 11 b. m. o godz. 8 wieczorem Sąd Okręgowy we Włocławku ogłosił wyrok w sprawie dokonanych w 1919 r rozruchów podczas jarmarku w Osięcinach. Na mocy wyroku powyższego oskarżeni o udział w rozruchach zostali skazani każdy po 1 roku więzienia. Przy zastosowaniu amnestji sąd karę umorzył, zasądzając od oskarżonych roszczenia powództwa cywilnego.

Obława. W dniu 11 b. m. pomiędzy godzinami 7—8 wiecz. wywiadowcy urzędu obyczajowego w asystencji policji dokonali obławy na ulicach miasta. Zatrzymano 20 kobiet oraz wykryto 12 »domów«, które oddano pod kontrolę urzędu obyczajowego.

Śmiertelny wypadek. W dniu 12 grudnia pomiędzy 5—6 godz. wieczorem 50-letnia Żelda Natan powracała od swej sąsiadki zamieszkałej przy ul. Piekarskiej № 10; wskutek ciemności panujących w sieni, staruszka spadła ze schodów i poniosła śmierć na miejscu. O wypadku zawiadomiono odpowiednią władzę.

Znowu poparzenie. Na 6-let. Irenie Targińskiej z ul. Żytniej zajęła się sukienka i nim matka wbiegła do mieszkania, córka była cała w płomieniach. Poparzone dziecko wieczorem d. 12 b. m. odwieziono do szpitala św. Antoniego, gdzie chorej udzielono pomocy. Stan zdrowia groźny.

Zgon poparzonej. Jedna z poparzonych wypadkowo w Wieńcu zmarła we środę. Stan zdrowia trzech pozostałych groźny.

Za pijaństwo i awanturowanie się na ulicy policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej Zygmunta Bispińskiego.

Z OKOLIC.

4 gęsi do odebrania. Na posterunku policyjnym w Dolnym Szpetalu są do odebrania 4 gęsi. Prawy właściciel może zgłosić się po odbiór w godzinach biurowych.

Starcie kolejek. Za Boniewem nastąpiło starcie kolejek. Dwóch poturbowanych funkcjonarjuszów kolejowych: Stanisława Kowalskiego i Józefa Więckowskiego przywieziono do szpitala św. Antoniego.

Wypadek z bronią. W Chodczu znalazł się taki majster, że zrobił sobie sam pistolet. Chcąc wypróbować skuteczność fabrykowanej przez siebie broni, Wilczyński nabił pistolet. Jednakże po pociągnięciu za cyngiel kula, zamiast wylecieć przez lufę, porozrywała pistolet, kalecząc rękę »fabrykanta«. O wypadku zawiadomiono policję, która spisała protokół, oddając sprawę do sądu.

Z Dębic. Dnia 5 b. m. przy udziale panów: komisarza i geometry nastąpiła ugoda dobrowolna między panią Hackową a włościanami z Dębic o serwituty. Włościanie na mocy swej umowy przeniosą się na Kruszyn. Dostaną szmat pięknej drenowanej ziemi i pewną pomoc w naturze. Nowe gospodarstwa mogą być ładne i zyskowne. Uważam, że komisja budowlana zarządu, aby kolonja i pod względem rozbudowy wyglądała odpowiednio.

Na uregulowanie serwitutów czeka jeszcze Nowa-Wieś i Smólsk zwłaszcza w tym ostatnim trzebaby sprawę przyśpieszyć. Obecny.

Z Urzędu Podatkowego.

Urząd Podatkowy we Włocławku zwraca uwagę na § 12 Rozp. Wyk. M. S. z dn. 12 grudnia 1921 r. celem wykonania ustawy z dn. 28 październaka 1921 r. (Dz. U. R. P. 107), mocą którego rachunki:

A) 1. przedsiębiorstw telefonicznych, oraz dostarczających prąd elektryczny, gaz, lub wodę:
2. właścicieli hoteli, pensjonatów, restauracji, kawiarni i pralni;

B) Poświadczenia odbioru:
1. opłat abonamentowych za korzystanie z telefonu, z czytelń i t. p. za dostarczanie pism dziennych lub perjodycznych:
2. Towarzystw (klubów) wydawane członkom na dowód uiszczenia składek perjodycznych:
3. właścicieli (administratorów itp.) dowodów wydawane lokatorom na dowód uiszczenia komornego, należy obowiązkowo wydawać z ksiąg blankietowych i przestrzegać przytem przepisów § 11.

Kto nie zastosowuje się lub nie zastosuje się do powyższych wymogów będzie pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Z KRAJU.

II serja bonów złotych. II-ga serja bonów złotych ma być emitowana na sumę ogólną 50 miljonów złp. z terminem płatności rocznym.

Terminarz podatkowy na grudzień i styczeń. Do 15 grudnia—podatek przemysłowy za listopad; do 31 grudnia—wykupienie świadectw przemysłowych (patentów); do 1 stycznia—osoby zajmujące mieszkania podatek handlowe i przemysłowe, składają wykazy osób posiadających samoistny dochód, te zaś składają wykazy osób, będących na ich utrzymaniu; od 1 stycznia—zeznania o obrocie: 1) przedsiębiorstw handlowych I i II kategorji; 2) przedsiębiorstw przemysłowych I—V kat.; 3) osób wykonywujących zajęcia przemysłowe I i II kat. a, i b; 4) osób wykonywujących samodzielnie wolne zajęcia zawodowe; do 15 stycznia—podatek przemysłowy za grudzień; do 31 stycznia—zeznania o podatku majątkowym.

D. 14 każdego miesiąca upływa termin wpłacania podatku dochodowego od uposażeń służbowych pracowników. Od zaległości skarb państwa pobiera 5 proc. kary za każdy dzień zwłoki.

Awanse w wojsku. Wobec częstych mylnych interpretacyj rozkazów, mówiących o kompetencjach dowództw w przedmiocie awansowania podoficerów, M. S. Wojsk. wyjaśnia, że przełożeni, o prawach dowódcy pułku mogą awansować szeregowych tak zawodowych, jak i odbywających obowiązkową służbę wojskową, do stopnia plutonowego włącznie. Awansowanie na stopień tytularnego sierżanta, wachmistrza, ogniomistrza lub rzeczywistych wyżej wymienionych szarż, należy do uprawnień przełożonych o prawach dowódcy dywizji. Stopień zaś szt. sierżanta szt. ogniomistrza i st. wachmistrza lub też tytularnych tych szarż leży w kompetencji dowódcy okręgu korpusu.

Oficerskie szable przepisowe. W pierwszych latach istnienia armji polskiej, pomiędzy szablami noszonemi przez naszych oficerów, panowała duża rozmaitość kształtu i pochodzenia. Obecnie dopiero w sprawę tę wkroczyło ministerjum wojny, które po opracowaniu planów, zoprowadza szable przepisowe dla oficerów wszystkich rodzajów broni. Przepisy co do klingi w zastosowaniu do rozmaitych działów, po zatwierdzeniu, już zostały zakomunikowane fabrykom krajowym ostrych narzędzi. Rękojeść do szabli przepisowej została opracowana przez wybitnego znawcę tego przedmiotu, pułk. Br. Gembarzewskiego, przy udziale art. mał. rotm. Mikołaja Wiszniewskiego. Szabla niewiele odbiegać będzie od typu t. zw. kościuszkowskiej, z pewnymi nowoczesnymi uzupełnieniami. Fabrykacja tych szabel jest już w pełnym biegu.

Pierwszy doktorat językoznawczy. W dniu 7 bm. otrzymał na uniwersytecie warszawskim dyplom doktora filozofji p. Witold Doroszewski, za przedstawienie rozprawy: o przedrostkach postaciowych w języku polskim. Promotorem był prof. Stanisław Szober. Należy zaznaczyć, że jest to pierwszy doktorat z językoznawstwa w uniwersytecie warszawskim.

Nowe władze Stowarzyszenia „Bratniej Pomocy Studentów Uniwers. Lubelskiego" na rok gospodarczy 1923/24. Dnia 7-go b. m. na walnem dorocznem zebraniu członków Stowarzyszenia „Bratniej Pomocy" wybrane zostały na rok gospodarczy 1923/24 nowe władze wskładzie następującym: prezes — p. Zygmunt Kozłowski, członkowie zarządu — ks. St. Wojnarowski, Henryk Suchodolski, Zygmunt Łysicki i Franciszek Patyra; Rada nadzorcza— pp. W. Lubieniecki, J. Przegaliński, Helena Janczewska, Ignacy Rusiecki, ks. W. Ośko, Lam. Śliziński i Kazimierz Woźnicki.

Skład Komisji Rewizyjnej, Sądu koleżeńskiego, oraz szczegółowe sprawozdanie z walnego zebrania podamy w Nr. następnym.

Z Łodzi. Województwo łódzkie nakazało zmniejszyć ilość aparatów telefonicznych w starostwach do jednego aparatu na każdy 1-ej instancji. Rozmowy telefoniczne międzymiastowe i telegramy, jako bardzo kosztowne, ograniczono do wypadków nagłych i bezwzględnie koniecznych, gdy użycie zwykłej drogi porozumienia się narażićby mogło ważną ze względów państwowych sprawę na szkodę. Telefonogramy zaopatrzone być muszą podpisem właściwych kierowników urzędów, a rachunki rozmów pocztowych za rozmowy telefoniczne regulowane będą, o ile dołączone do nich będą odpisy telefonogramów, w przeciwnym bowiem razie należność obciążać będzie urzędnika, prowadzącego rozmowę.

Z Poznania. Prezydent m. Poznania, p. Ratajski, wydał odezwę, w której prosi mieszkańców miasta, aby— zamiast życzeń świątecznych i noworocznych — składali do magistratu ofiary na ubogich, wstydzących się żebrać.

Starostwo grodzkie, z powodu nadchodzącej »Gwiazdki«, przypomina, że do wyrobu zabawek nie wolno, pod karą, używać farb zdrowiu szkodliwych, jak również nie wolno sprzedawać zabawek, do których wyrobu użyto farb takich.

TELEGRAMY.

Dziesięciogodzinny dzień pracy.

GDAŃSK, 13.12. (A. W.)—Z dniem 1-ym stycznia szereg gałęzi przemysłu gdańskiego, wzorując się na Rzeszy, zaprowadza dziesięciogodzinny dzień pracy. Fabryki konserw rybnych, przemysł metalowy oraz graficzny wypowiadają robotnikom dotychczasowe kontrakty, aby zawrzeć nowe, ale już na podstawie 10-godzinnego dnia pracy.

Zamknięcie parlamentu we Włoszech.

RZYM, 13.XII Pat. W dniu wczorajszym odbywały się w dalszym ciągu posiedzenia wszystkich klubów parlamentarnych w związku z sytuacją, jaka wytworzyła się na skutek zamknięcia sesji parlamentarnej. Wszyscy przewidują rozwiązanie parlamentu. Krążą pogłoski iż w czasie, poprzedza-

ącym dekret o rozwiązaniu, nastąpią pewne zmiany personalne w gabinecie, zmierzające do oparcia go na grupach, których udział przewidywany jest w przyszłym wyborczym bloku narodowym.

Dokoła wyborów Angielskich.

Wezwanie królewskie

LONDYN, 13.XII (PAT). P. R. Zgodnie z przyjętym zwyczajnem Kró zwrócił się do Balwina, jako szefa najliczniejszej partji, aby zatrzymał w swem ręku władzę.

LONDYN, 13.XII. (PAT.) P. R. Na wtorkowym posiedzeniu gabinetu ministrów po szczegółowem rozważeniu wytworzonej wskutek wyniku wyborów sytuacji, powzięto jednomyślną uchwałę, iż obecny gabinet powinien trwać u steru władzy aż do otwarcia nowego parlamentu, które ma nastąpić w dn. 8 stycznia roku przyszłego.

Ameryka wobec prośby niemieckiej.

LONDYN. 13.12. Z Waszyngtonu donoszą, że Ameryka przed rozpoczęciem jakichkolwiek rokowań w sprawie udzielenia Rzeszy Niemieckiej pożyczki wyśle do Niemiec rzeczoznawców, których zadaniem będzie zbadać na miejscu stosunki aprowizacyjne.

Zamach w Lizbonie.

LIZBONA, 12-go grudnia. (PAT). Wczoraj na pałac prezydenta republiki zorganizowany był atak przez żywioły skrajne. Akcja ta miała na celu zmuszenie prezydenta do powołania nowego gabinetu. Atak odparto przy pomocy siły zbrojnej. Porządek został przywrócony.

Rewolucja w Meksyku.

LONDYN, 13.XII. Z Meksyku donoszą, że Parlament odrzucił propozycję jen. Callesa utworzenia armji ochotniczej w sile 100 tysięcy ludzi powołanych z szeregu włościan i robotników, udzielił natomiast prezydentowi Obregonowi daleko sięgających pełnomocnictw i oddał główną komendę nad wojskiem rządowem jen, Callesowi. Prezydent Obregon wyjechał z miasta Meksyku, gdzie dotąd panuje pokój i udał się do głównej kwatery. Straty obu stron w starciu koło Jalata przenoszą 400 zabitych. Powstańcy rozstrzelali jen. Perlanga, który dostał się w ich ręce. Oddział powstańczy w sile 10 tysięcy maszeruje na Mexico-

LONDYN, 12 grudnia. (Poranna). Wiadomości, które tu nadeszły z głównego obozu powstańców znajdującego się w Vera-Cruz wynika, że armja powstańcza dotarła już do miejscowości Apiraeo nie napotykając na opór wojsk rządowych. Powstańcy zapewniają, że wojska rządowe nie będą w możność odebrać im zajętych linji kolejowych. Po przyłączeniu się garnizonu w Tampico do ruchu powstańczego całe wybrzeże nad zatoką Meksykańską znajduje się w ręku powstańców.

KILKUWIERSZÓWKI.

× Rozkaz MSW. ogłasza o udzieleniu przez kierownika MSW. gen. broni Szeptyckiego kuracyjnego urlopu mjr. Szt. Gen. Eugenjuszowi Pieczonce, na czas 6 tygodni. Zastępstwo objął mjr. Szt. Gen. Tadeusz Trapszo.

× W łotewskich kołach politycznych panuje przekonanie, iż w czasie konferencji celnej w Rewlu uda się doprowadzić do unifikacji taryf celnych między Łotwą a Estonją.

× Metropolita Grzegorz obrany został patrjarchą konstantynopolitańskim. Wybór przeprowadzony został jednomyślnie w nieobecności przedstawicieli opozycji.

× Jak komunikuje prasa sow. na 9 mil. ludności Ukraińskiej republiki sowieckiej przypada wszystkiego 40.983 komunistów.

Niedyskretne pytania.

— Pomimo wydanego przed dwoma tygodniami okólnika p. Ministra Spr. Wewn. o surowych przepizach zwalczania lichwiarstwa przez Władze Wojewódzkie i Starostwa — jednakże u nas drożyzna szaleje i z dnia na dzień, ceny za chleb, mięso i mleko przechodzą już wszelką miarę, a nikt absolutnie na to nie reaguje, dlaczego?

— Jaki cel ma dzierżawa słupów ogłoszeniowych we Włocławku, jeżeli po całym mieście prawie na każdym rogu i na parkanach wciąż pełno jest porozlepianych różnych ogłoszeń i afiszów? Co na to magistrat?

Z. O.

Ze świata.

Dochody Szekspira.

Ze wszystkich dokumentów dotychczas odnalezionych wynika, że Szekspir, obok genialnego talentu dramaturga, posiadał też zmysł kupiecki i potrafił przez różne tranzakcje, jako właściciel teatru, uciułać sobie pokaźny majątek, i powrócić do miasta rodzinnego, Straford on Avon, jako człowiek zamożny.

Ile jednak właściwie Szekspir zarabiał, tego dotychczas uczeni badacze jego życia nie zdołali stwierdzić. W tych dniach dopiero badacz szekspirowski, Anthony Bertram, oświadczył w odczycie, wygłoszonym, w Londynie, że w ciągu ostatnich lat swego życia Szekspir miał dochodu rocznego, według dzisiejszej wartości pieniądza, około pięciu tysięcy funt. sterl.

Na czem opiera się obliczenie Bertrama—nie wiemy, gdyby jednak okazało się słuszne, to Szekspir, posiadając 125,000 franków złotych dochodu rocznego, mógłby i dzisiaj być zaliczony do ludzi bardzo bogatych.

Dobra opinja o Polsce.

Na bankiecie miesięcznym zjednoczenia interesów ekonomicznych w Paryżu przemawiał prof. Georg Blondel, dzieląc się wrażeniami ze swej niedawnej podróży do Polski i Europy środkowej. Prof. Blondel wydał nader pochlebną opinję o sytuacji ekonomicznej Polski, podkreślając jednocześnie szczere uczucie Polaków dla Francji.

Komunikacja samolotowa.

W najbliższym czasie Czesi urządzają regularną służbę lotniczą między Pragą a Londynem. Wszystkie samoloty będą zaopatrzone w aparaty radiotelegraficzne. Minister obrony krajowej odbył podróż do Jugosławji, celem przygotowania linji lotniczej między Jugosławją a Czechami, ewentualnie między Czechami a Rzymem.

Dookoła przygotowań na VIII olimpjadę.

We wszystkich państwach cywilizowanego świata wre gorączkowa praca, mająca na celu przygotowanie narodowych reprezentacyjnych ekspedycji na VIII igrzyska olimpijskie w Chamounix i Calembes. Począwszy od potężnych St. Zjednoczonych i Anglji, aż do drobniutkiej Estonji i Łotwy, wszystkie społeczeństwa zdają sobie dokładnie sprawę z konieczności udziału swych przedstawicieli w międzynarodowym świecie sportowym. Każde z państw, w miarę sił i możności stara się, aby nie zabrakło tam jego reprezentantów, a sfery rządzące przywiązują do tego wielkie polityczne znaczenie.

Jak już niejednokrotnie donosiliśmy, polski komitet olimpijski uznał, że nieobecność nasza właśnie na tych igrzyskach, organizowanych przez Francję, mogłaby pociągnąć za sobą nieobliczalne następstwa i urzędowo zgłosił udział Polski w VIII olimpjadzie.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dniu 10 grudnia 1923 r. wciągnięto jak następuje przy firmie:

131 „Kazimierz Ossowski". Właściciel firmy przyjął wspólnika do swego przedsiębiorstwa, wobec czego firma jako jednoosobowa przestała istnieć.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 11 grudnia 1923 r. wciągnięto następującą firmę pod № 1916:

„Józefa Szulc", sprzedaż mięsa i wędlin z siedzibą w Lubrańcu, starostwa włocławskiego. Właścicielka Józefa Szulc, wdowa, zamiesz. tamże.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A sądu okręgowego we Włocławku w dniu 11 grudnia 1923 r. wciągnięto następującą firmę pod № 1971. „Kazimierz Ossowski i S-ka". Celem spółki jest prowadzenie handlu towarami manufakturnemi i galanteryjnemi z siedzibą we Włocławku przy ul. 3 Maja № 6. — Spółka rozpoczęła czynności dnia 5 lipca 1923 r. Wspólnikami są 1) Kazimierz Ossowski (ul. Cyganka 9) i 2) Gustaw Opic (Plac Dąbrowskiego 4) kupcy, we Włocławku zamieszkali. Spółka firmowa. Zarządzanie interesami spółki należy do obu wspólników razem i każdego z nich z osobna. Weksle, indosy, czeki pełnomocnictwa i wogóle wszelkie zobowiązania, jak również akty urzędowe, winny być podpisywane przez obu wspólników łącznie. Korespondencję handlową, odbiór korespondencji poleconej pieniężnej i wartościowej, pocztowej i telegraficznej pieniędzy, dokumentów, towarów, ładunków, przesyłek i tym podobnych, może załatwiać za swoim podpisem którykolwiek ze wspólników We wszystkich powyższych wypadkach, prócz aktów urzędowych, wspólnicy winni podpisywać pod stemplem firmy. Spółka zawarta została na czas nieokreślony z tem zastrzeżeniem, że wspólnik pragnący wystąpić ze spółki, obowiązany jest o swoim zamiarze wystąpienia zawiadomić notarjalnie drugiego wspólnika na sześć miesięcy naprzód. Pomiędzy Gustawem Opicem a żoną jego Ewą-Anastazją z domu Dulską zawarta została przed notarjuszem Teodorem Gizińskim w Kowalu dnia 27-go kwietnia 1918 r. za Nr. 124, intercyza, ustalająca wyłączność majątku i wspólność majątku dorobkowego.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.